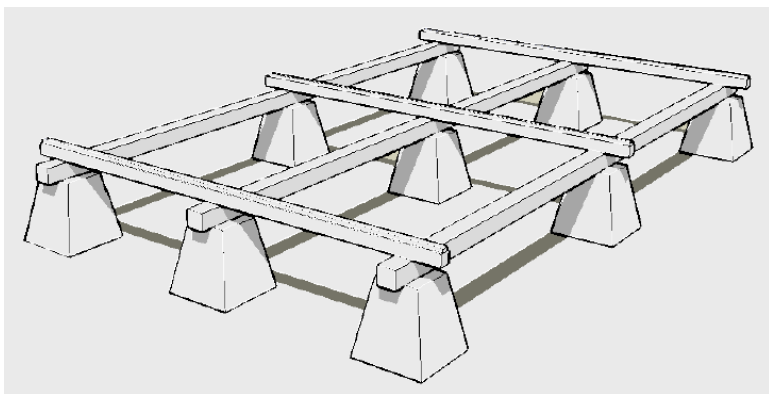

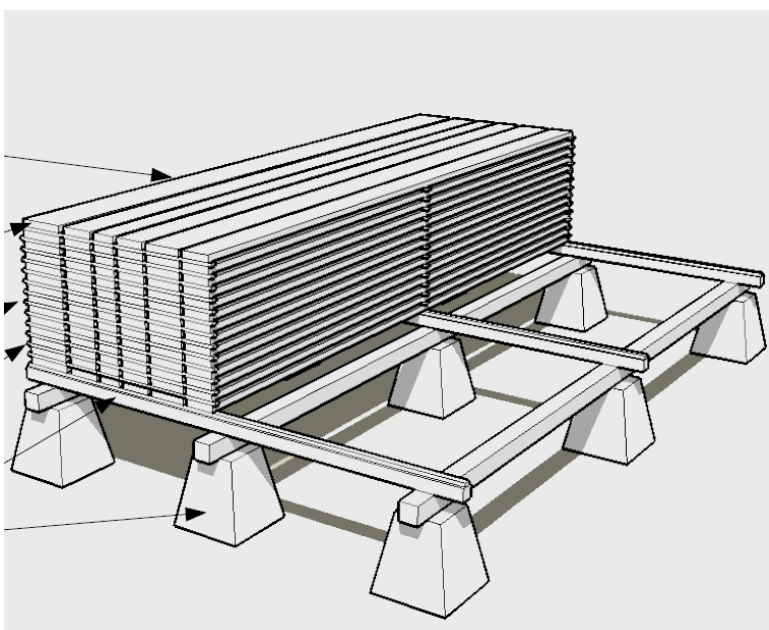
SUŠENÍ A MODIFIKACE DŘEVA

(OBR. PŘÍLOHA)

**Aleš Dejmal
2017**

Základ hráně řeziva pro přirozené sušení

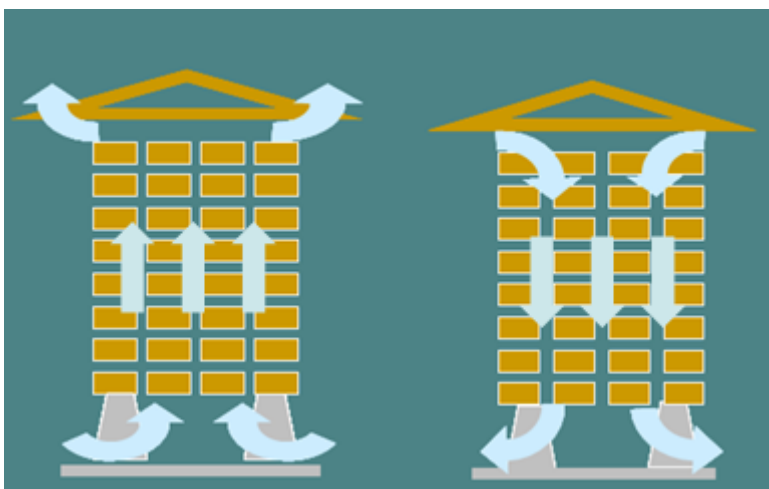
Hráň řeziva pro přirozené sušení včetně základu (podstavce, hranoly, prokladové lišty, vrstvy řeziva, svazek, hráň)

Základ hráně řeziva pro přirozené sušení (betonové podstavce)

Svislé komínky uvnitř hráně řeziva - přirozené sušení

Přirozené sušení řeziva - komínový efekt

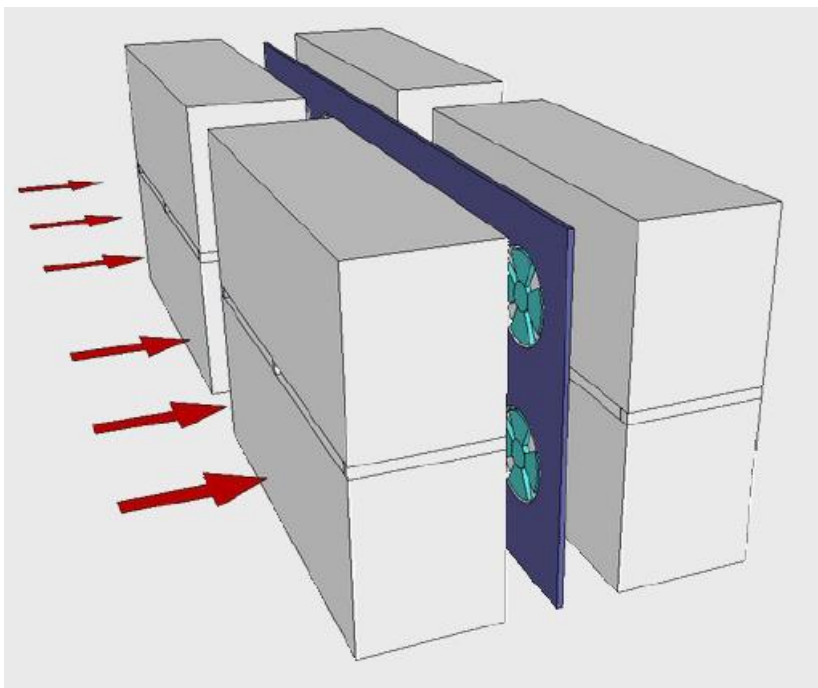
Hráň řeziva pro přirozené sušení (nevhodné uložení)

Hráň řeziva pro přirozené sušení se sklolaminátovou mobilní stříškou Harčár

Hráň řeziva pro přirozené sušení bez zakrytí

Urychlování procesu přirozeného sušení řeziva pomocí mobilních ventilátorů

Mobilní ventilátor Master DF30P pro zrychlení procesu přirozeného sušení řeziva

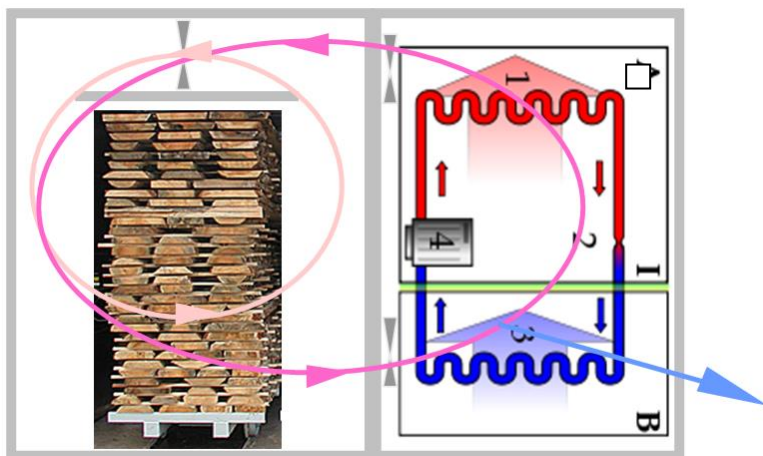
Speciální způsob uložení řeziva - kmenování

Speciální způsob uložení řeziva pro přirozené sušení – jesle

Kondenzační sušárna řeziva Befi

Jednoduché schéma kondenzační sušárny s TČ (1 – kondenzátor, 2 – expanzní tryska, 3 – výpárník, 4 – kompresor)

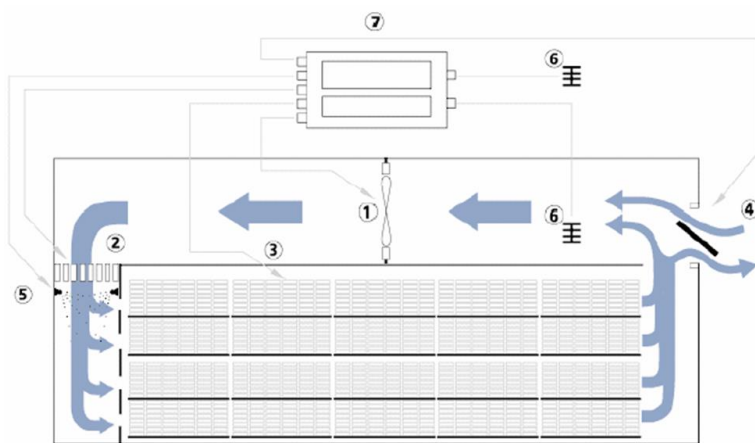
Předsušárna řeziva Multi-wing

Solární sušárna řeziva typ „skleník“

Solární sušárna řeziva typ „skleník“

1 ventilátory, 2 přídavné topení, 3 vlhkost dřeva, 4 ventilace,
5 vlhčení, 6 teplota a vlhkost vzduchu, 7 procesor

Schéma velkokapacitní sušárny typu „skleník“ s umělou cirkulací vzduchu

Malokapacitní solární sušárna řeziva typ „poloskleník“

Malokapacitní solární sušárna řeziva typ „poloskleník“

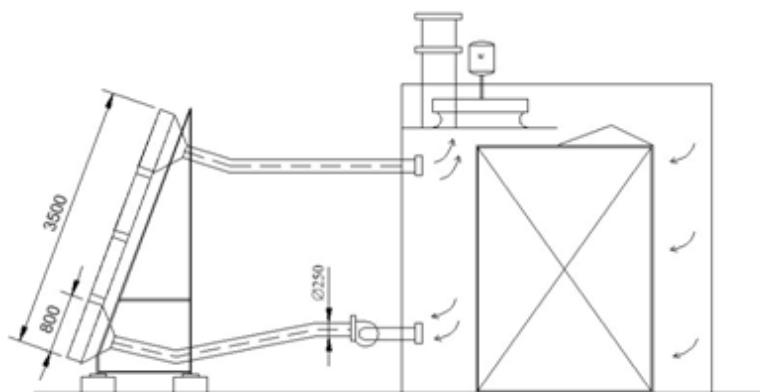
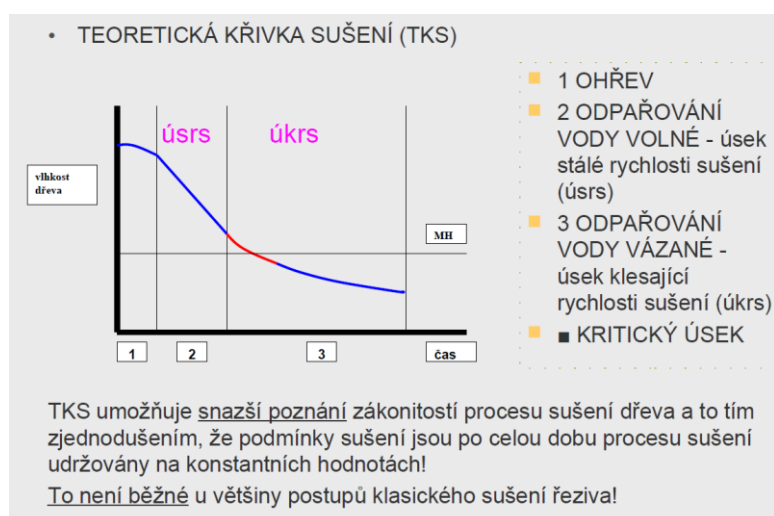

Schéma komorové sušárny řeziva se slunečním kolektorem

Komorová sušárna řeziva se slunečním kolektorem

Teoretická křivka sušení - sušení dřeva za konstantních podmínek

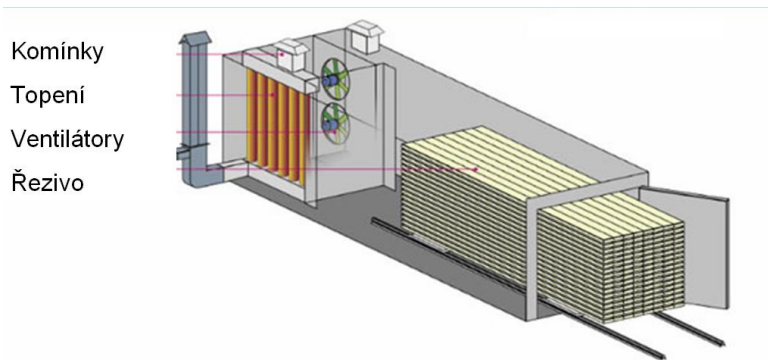

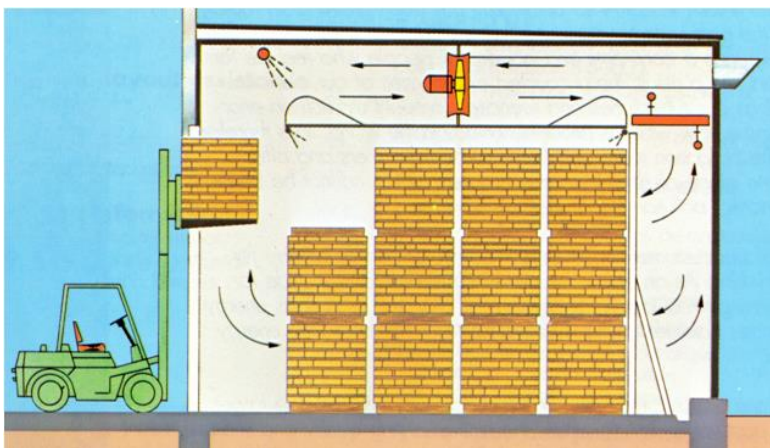
Schéma malokapacitní teplovzdušné komorové sušárny řeziva

Teplovzdušná komorová sušárna řeziva Katres – zavážení pomocí kolejových vozíků

Teplovzdušná komorová sušárna řeziva BES Bollmann

Teplovzdušná komorová sušárna řeziva – zavážení pomocí vysokozdvížného vozíku

Axiální ventilátory pro konvekční ohřev řeziva (Katres)

Radiátor s žebry pro účinný ohřev sušícího prostředí uvnitř komory sušárny (Katres)

Radiátor s žebry pro účinný ohřev vzduchu

Trysky pro vlhčení sušícího prostředí (Elbez)

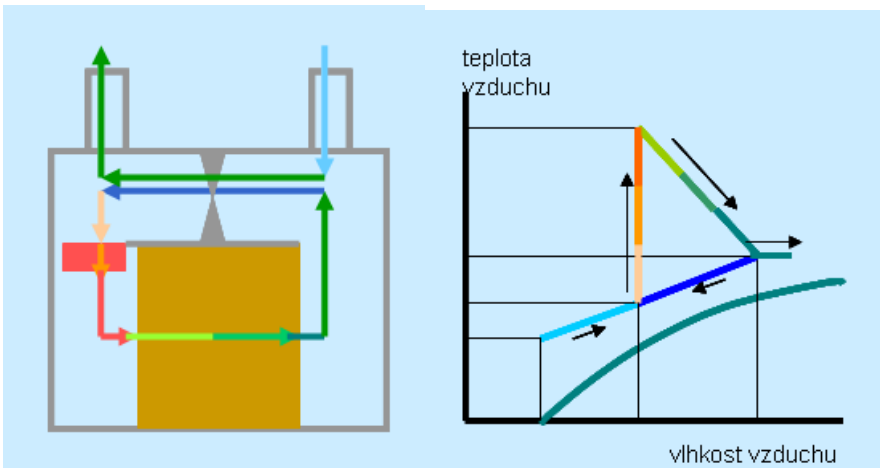

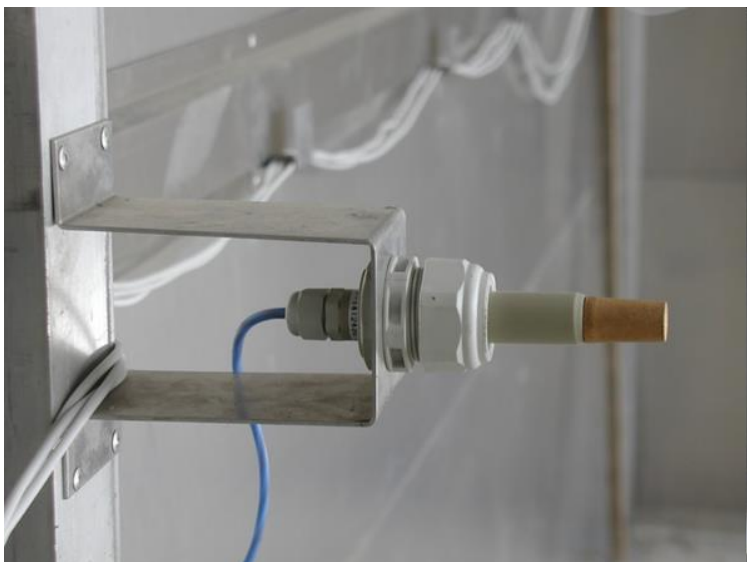
Schéma cirkulace vzduchu v teplovzdušné sušárně řeziva (Skuratov, 2003)

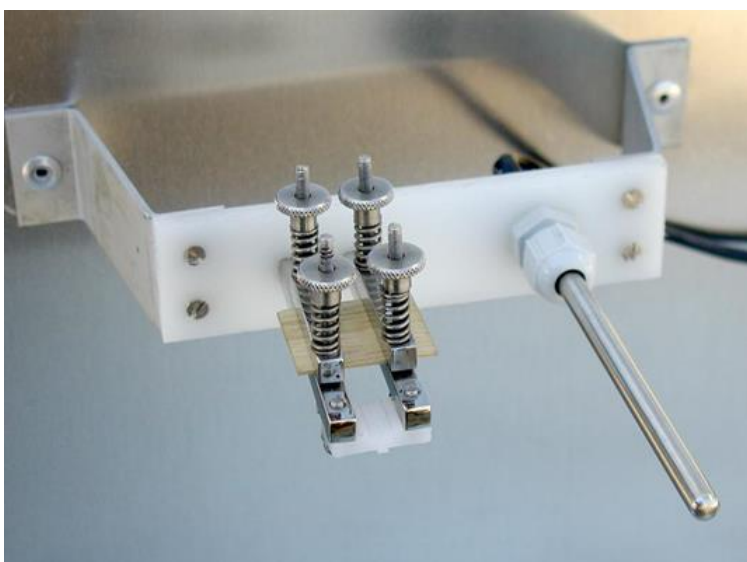
Laboratorní aspirační psychrometr pro určování relativní vlhkosti vzduchu

Psychrometr pro průmyslové sušárny řeziva – zařízení pomocí něhož se stanovuje relativní vlhkost a teplota sušícího prostředí (Katres)

Sonda pro určení relativní vlhkosti sušícího prostředí (Katres)

Sonda (buničínový nebo limbový pásek) a teploměr pro určení vlhkosti a teploty sušícího prostředí (Katres)

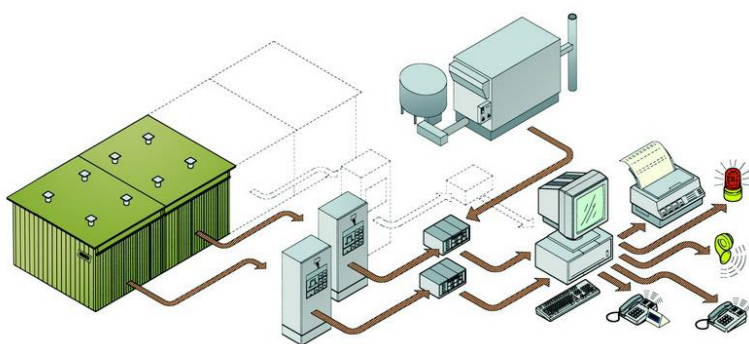
Sonda (buničínový nebo limbový pásek) pro určení vlhkosti sušícího prostředí (Mühlböck)

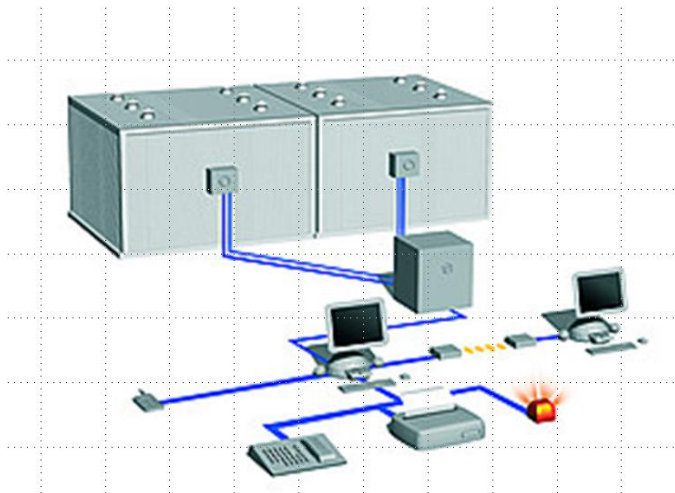
Elektrická sonda se dvěma hroty pro měření absolutní vlhkosti dřeva

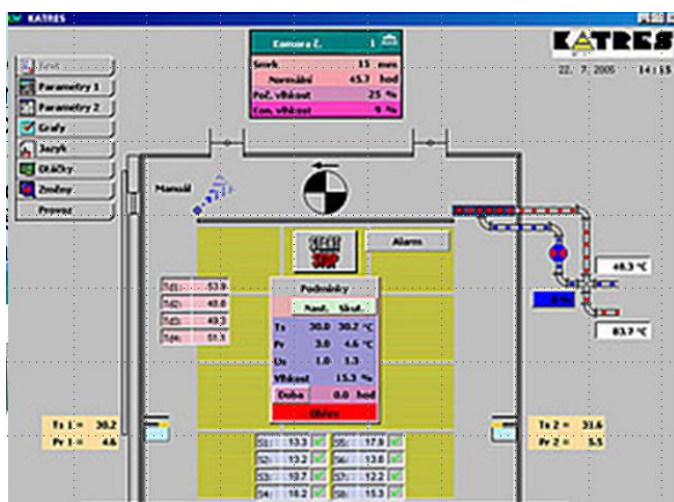
Elektrická sonda se pro měření teploty dřeva

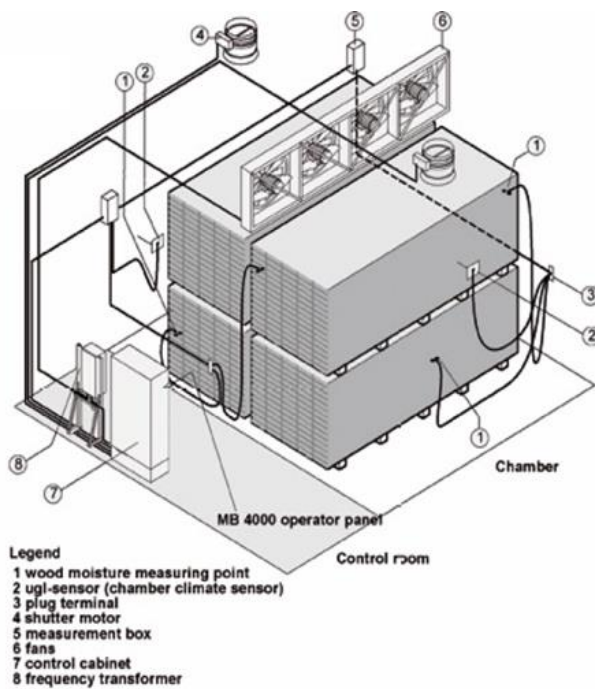
Automatizace procesu sušení řeziva Nardi

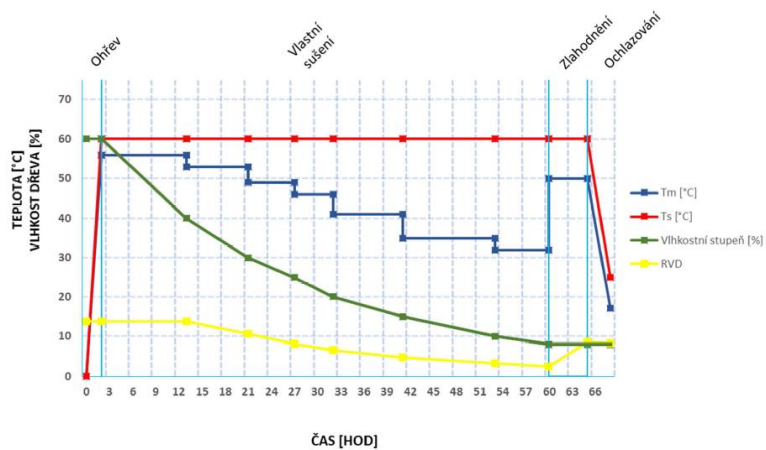
Automatizace procesu sušení řeziva Katres

Řízení procesu sušení řeziva Katres

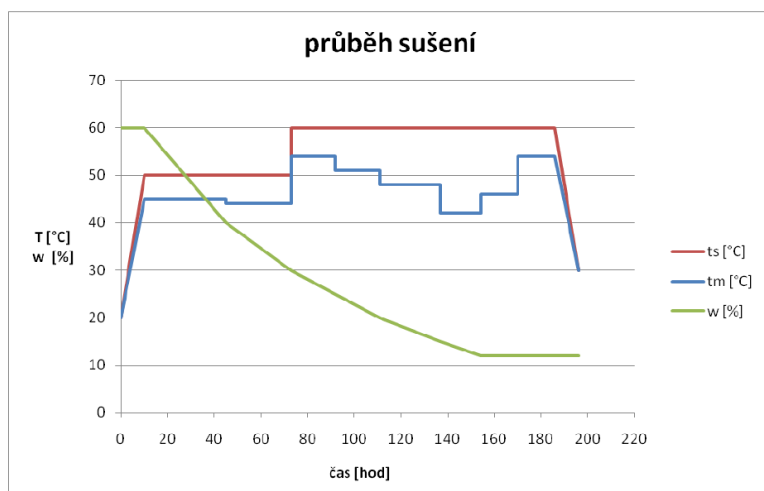
Kontrola a regulace procesu sušení řeziva Mühlböck

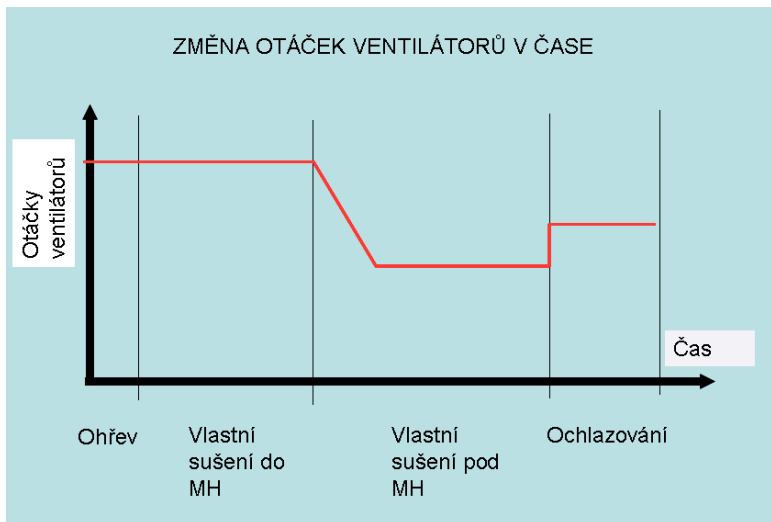
Grafické znázornění procesu teplovzdušného sušení řeziva (t_s , t_m , RVD, ϕ)

úsek sušení	vlhkostní stupeň [%]	t_s [°C]	t_m [°C]	psych. rozdíl	relativní vlhkost vzduchu [%]	RVD [%]	čas [hod]	opravný koeficient	čas úpravy [hod]
τ	60 – 40	50	45	5	75	12,6	37	0,957	35,408
	40 – 30	50	44	6	71	11,6	29	0,832	27,752
	30 – 25	60	54	6	73	11,6	23	0,832	19,139
	25 – 20	60	51	9	62	9,1	23	0,832	19,139
	20 – 15	60	48	12	52	7,6	31	0,832	25,797
	15 – 12	60	42	18	36	5,3	20	0,832	16,643
t_{ko} egalizace	-	60	46	14	46	6,7	16	-	16
t_{ko} zlahodnění	-	60	54	6	73	11,5	16	-	16
τ ochlazení	-	-	-	-	-	-	-	-	10
celkem									196

Časový sušicí řád (tabulka)

Časový sušicí řád (grafické znázornění)

Regulace otáček ventilátorů v průběhu procesu operace sušení řeziva v teplovzdušné komorové sušárně

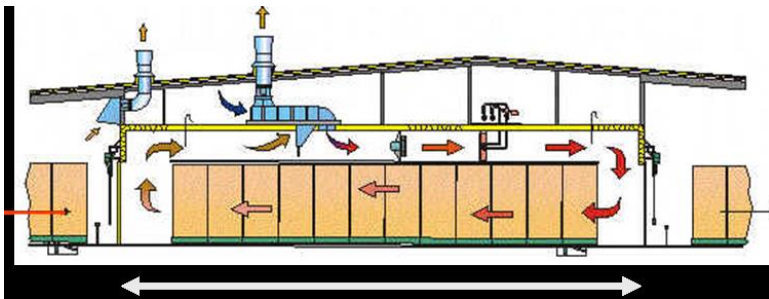

Schéma jednozónové tunelové sušárny řeziva Valutec

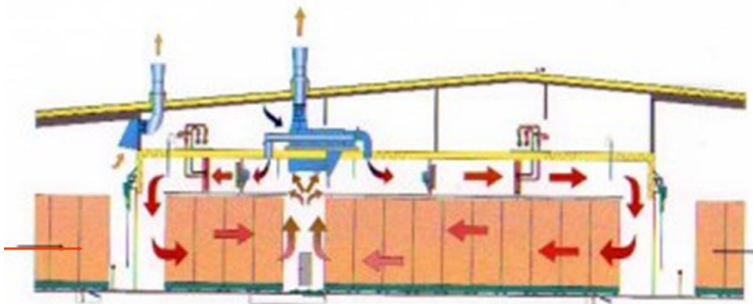

Schéma dvouzónové tunelové sušárny řeziva Valutec

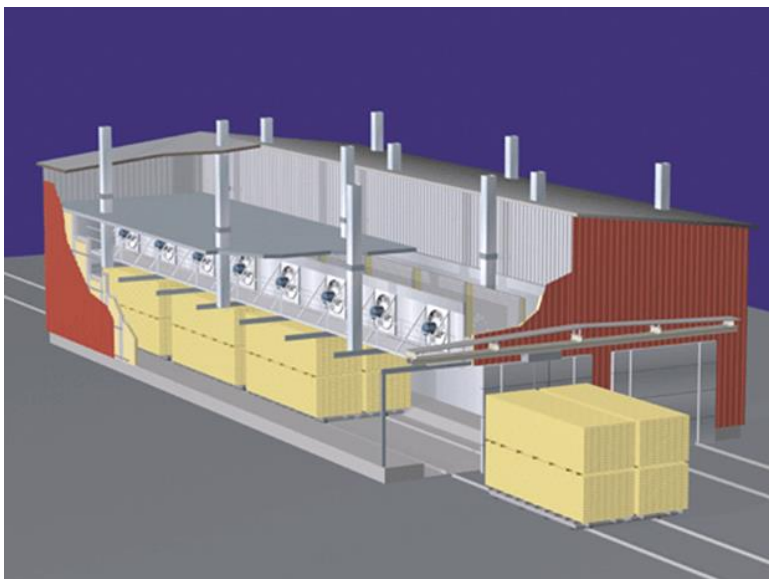

Schéma jednozónové tunelové sušárny řeziva Valutec

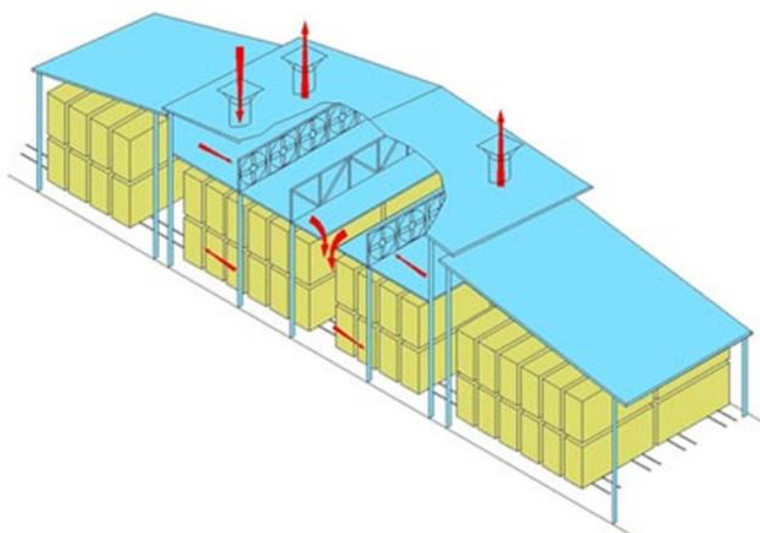

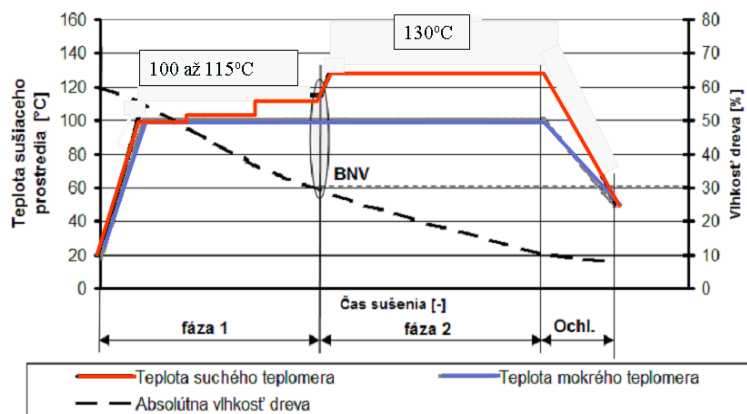
Schéma dvouzónové tunelové sušárny řeziva Hildebrand

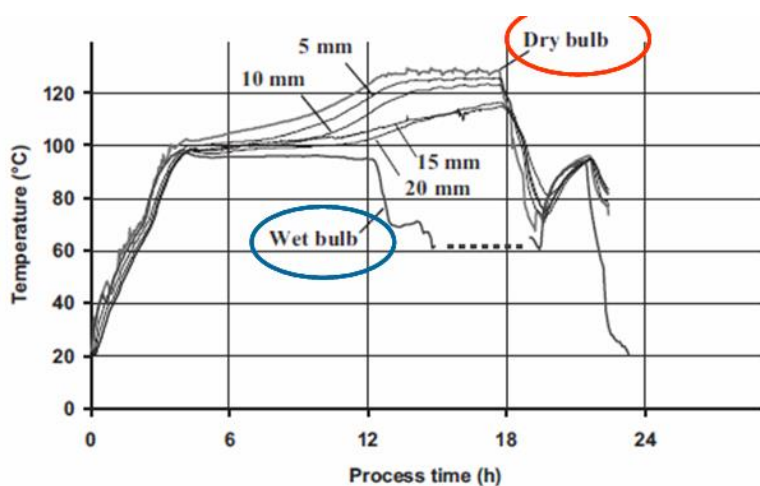
Tunelová sušárna řeziva Valutec

Tunelová sušárna řeziva BES Bollmann

Grafický znázornění procesu vysokoteplotního sušení řeziva Källander 2004

Grafický záznam procesu vysokoteplotního sušení řeziva Bengtsson 2001

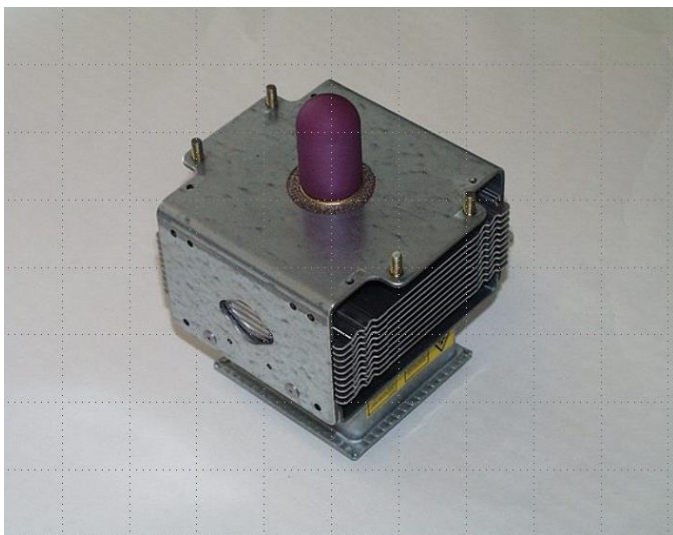
Komora pro vysokoteplotní sušení řeziva Baschild

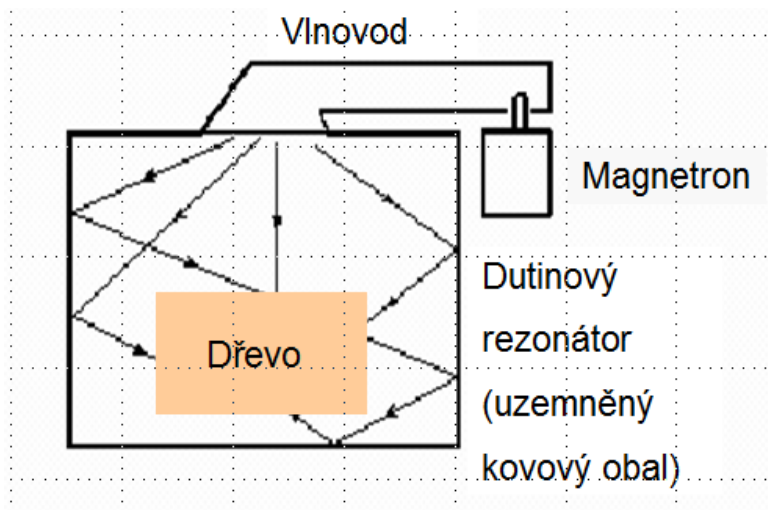
Komora pro vysokoteplotní sušení řeziva Baschild

	Frequency	Wave length
	MHz	m
Radio frequencies	13.56	22.11
	27.12	11.05
	40.68	7.37
Microwaves	915	0.328
	2450	0.122
	5800	0.052

Dielektrický ohřev (frekvence, vlnová délka)

Zdroj mikrovlnného záření – magnetron

Základní mikrovlnná sestava pro sušení dřeva

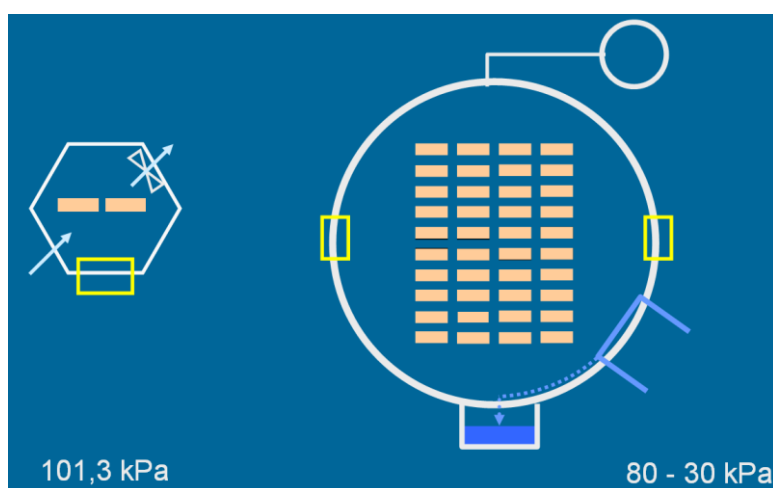

Schéma mikrovlnných sušáren řeziva (normální tlak, vakuum)

Mikrovlnná sušárna řeziva pracující při normálním tlaku vzduchu Dies

Kontinuální mikrovlnná sušárna řeziva pracující při normálním tlaku vzduchu Yantai Care Microwave

Vakuová sušárna řeziva s mikrovlnným ohřevem Woodmaster

Interiér vakuové sušárny řeziva s mikrovlnným ohřevem Woodmaster

Radiofrekvenční sušárna řeziva HF Woodworking Machinery

Radiofrekvenční sušárna řeziva HeatWave Drying Systems Robert Zwick

Vakuová sušárna řeziva s radiofrekvenčním ohřevem PF Inovations

Pásmo (označení vakua)	Tlak v mbar (hPa)	Počet molekul na cm ³	Střední volná dráha částice
Atmosférický tlak	1013,25	$2,7 \cdot 10^{19}$	68 nm
Hrubé vakuum	300 až 1	10^{19} až 10^{16}	0,1 až 100 μm
Jemné vakuum	1 až 10^{-3}	10^{16} až 10^{13}	0,1 až 100 mm
Vysoké vakuum (HV)	10^{-3} až 10^{-7}	10^{13} až 10^9	100 mm až 1 km
Ultravysoké vakuum (UHV)	10^{-7} až 10^{-12}	10^9 až 10^4	1 až 10^5 km
Extrémně vysoké vakuum (XHV)	$<10^{-12}$	$<10^4$	$>10^5$ km

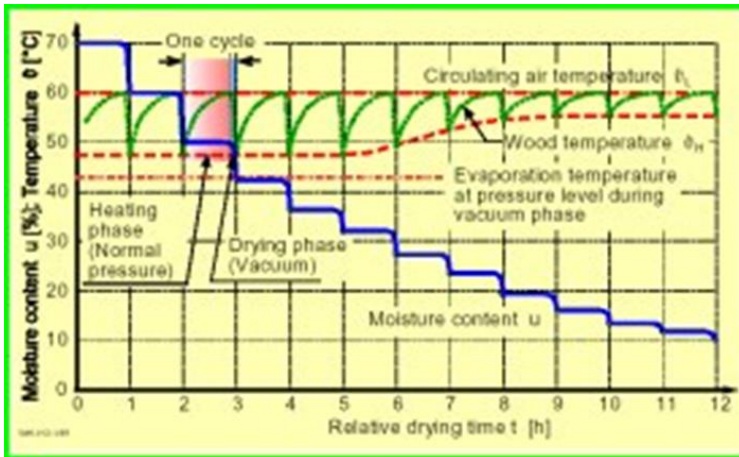
Typy vakua podle pásem

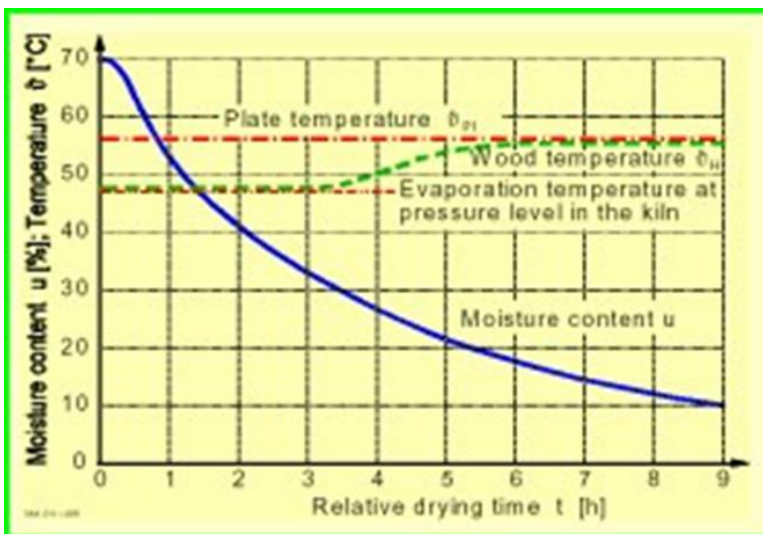
Vakuová sušárna řeziva kruhového průřezu Agroslužba

Vakuová sušárna řeziva obdélníkového průřezu Opel

Diskontinuální proces sušení řeziva v sušárně s konvekčním ohřevem Ressel

Kontinuální proces sušení řeziva v sušárně s kontaktním nebo dielektrickým ohřevem Ressel

Vakuová sušárna řeziva s konvekčním ohřevem Kronseder

Vakuová sušárna řeziva s konvekčním ohřevem Mühlböck

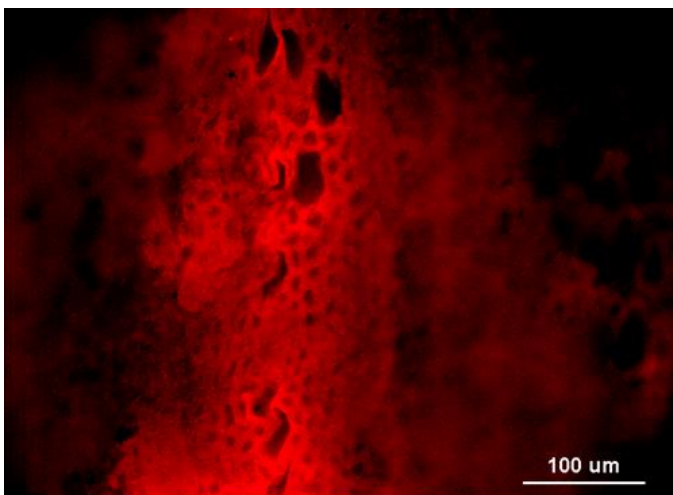
Vakuová sušárna řeziva s kontaktním ohřevem Opel

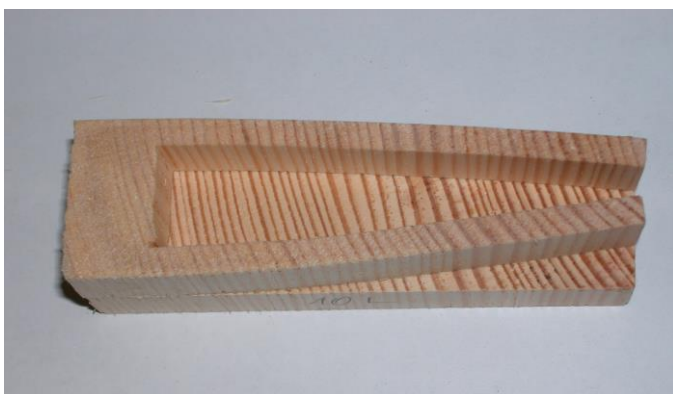
Desky pro kontaktní ohřev řeziva Opel

Kolaps dřeva (propadení v ploše, krátké vnitřní trhliny na příčném řezu)

Mikroskopický snímek kolapsu dřeva

Zbytková napětí „vidlička“ (zkornatění dřeva – na povrchu tah)

Zbytková napětí „středový řez“ (zkornatění dřeva – na povrchu tah)

Čelní trhliny

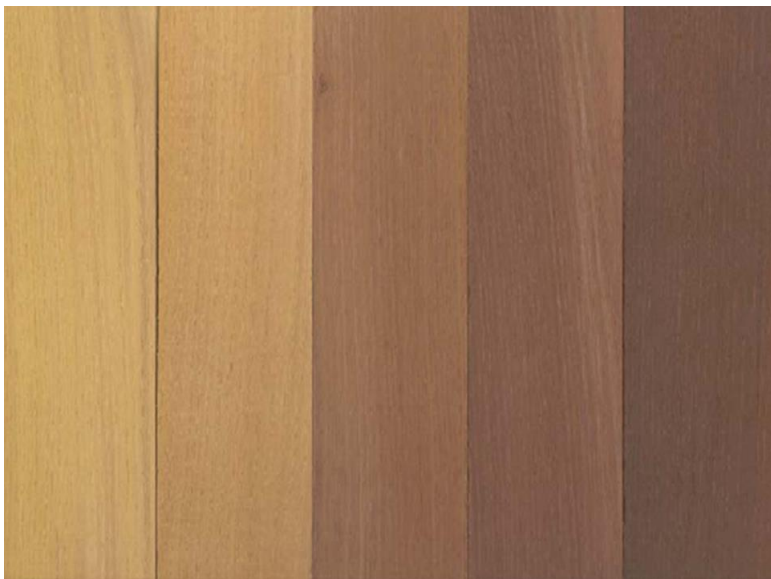
Povrchové trhliny v ploše

Vnitřní trhliny na příčném řezu

Autokláv pro modifikaci odstínu (barvy) dřeva ve vodní páře Welling

Modifikace odstínu (barvy) dřeva ve vodní páře Welling

Komora na paření řeziva Katres

Paření parketových vlysů (vodní uzávěr)

Pařicí jáma pro paření dýhárenských výřezů i řeziva

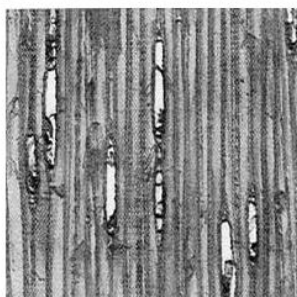
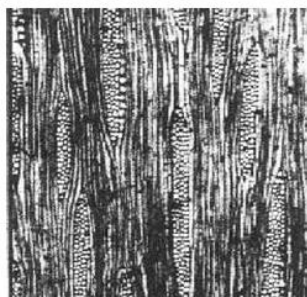
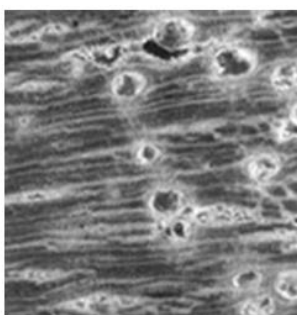
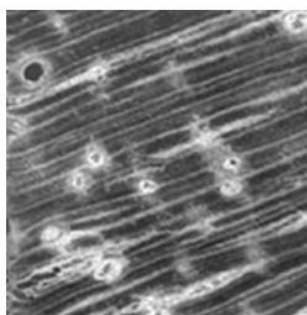
Bazén pro vaření dřeva (dýhárenských výřezů)

Při plastifikaci dýhárenských výřezů pařením nebo vařením dochází k eliminaci růstových napětí

Zařízení (retorta) pro paření polotovarů před ohýbáním (lisováním)

Před úpravou

Po úpravě

Zvýšení propustnosti dřeva pomocí mikrovlnného záření Torgovnikov

Nebezpečí poškození dřeva při působení mikrovlnného záření Merenda

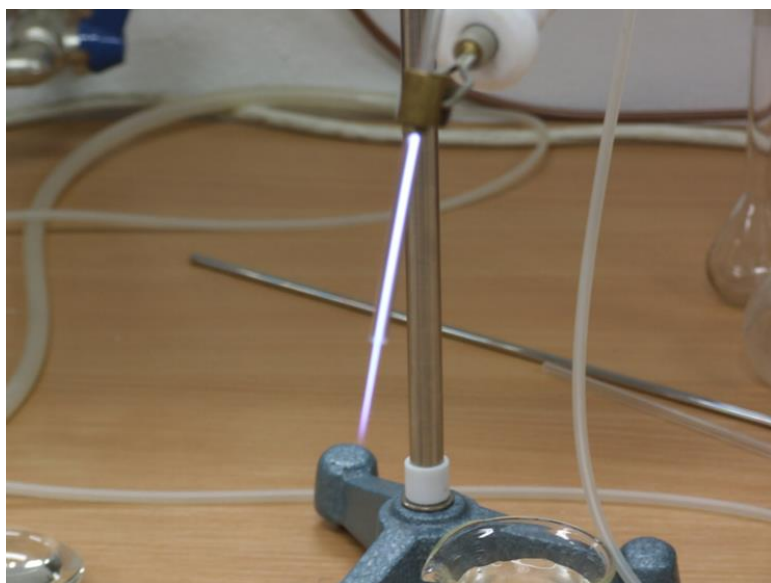
Kontinuální zařízení pro mikrovlnnou úpravu dřeva Torgovnikov 2005

Zařízení pro mikrovlnnou úpravu dřeva Torgovnikov 2005

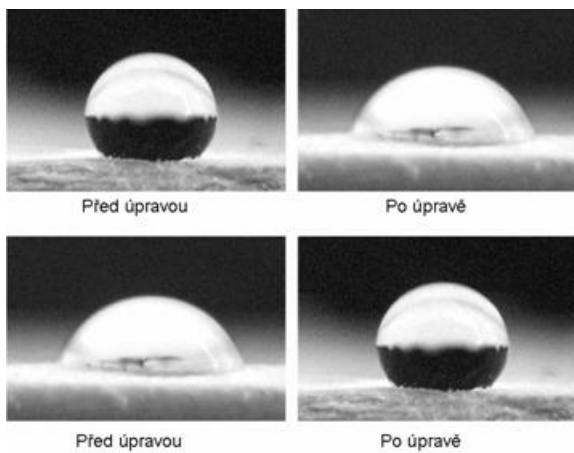
Tryska zařízení ke generování plazmy

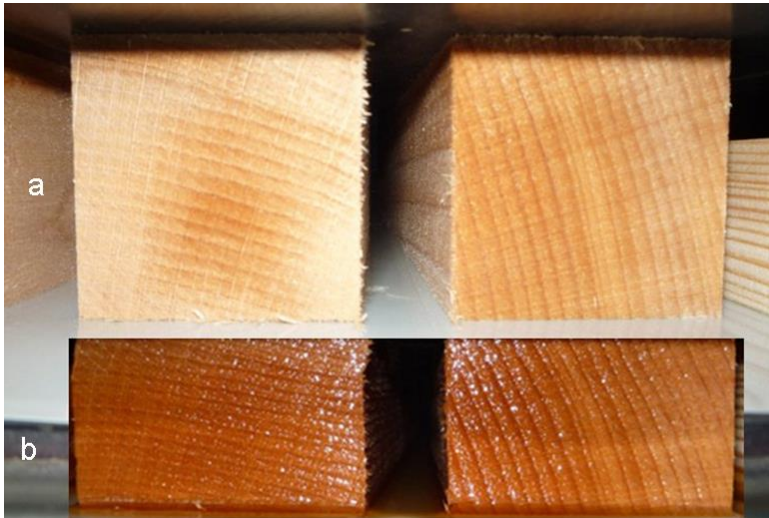
Plazmová „tužka“ v činnosti

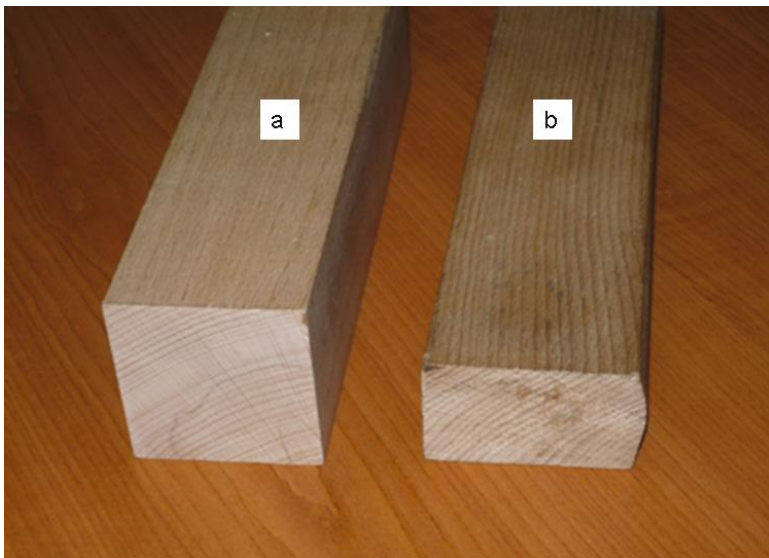
Integrovaná sestava pro úpravu ploch pomocí plazmy Klíma 2009

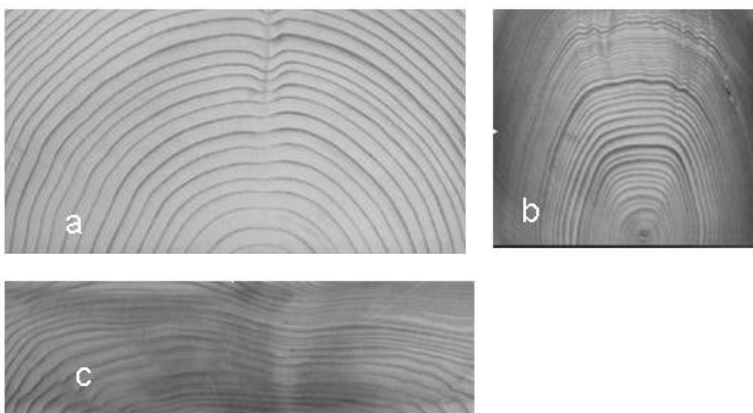
Pomocí plazmy lze úhel smáčení (počet volných OH skupin) zmenšit i zvětšit

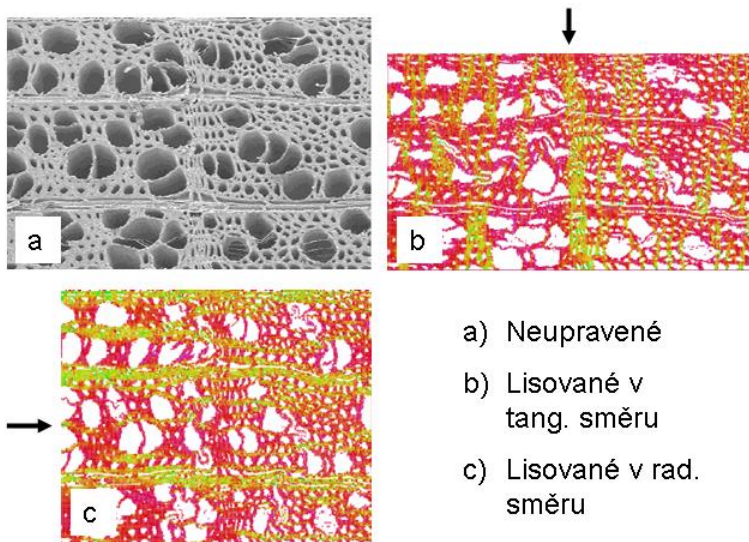
Bukové dřevo lisované ve směru kolmém na dřevní vlákna a) před lisováním, b) po slisování a stabilizaci

Bukové dřevo lisované ve směru kolmém na dřevní vlákna – jednoosé lisování a) před lisováním, b) po slisování a stabilizaci

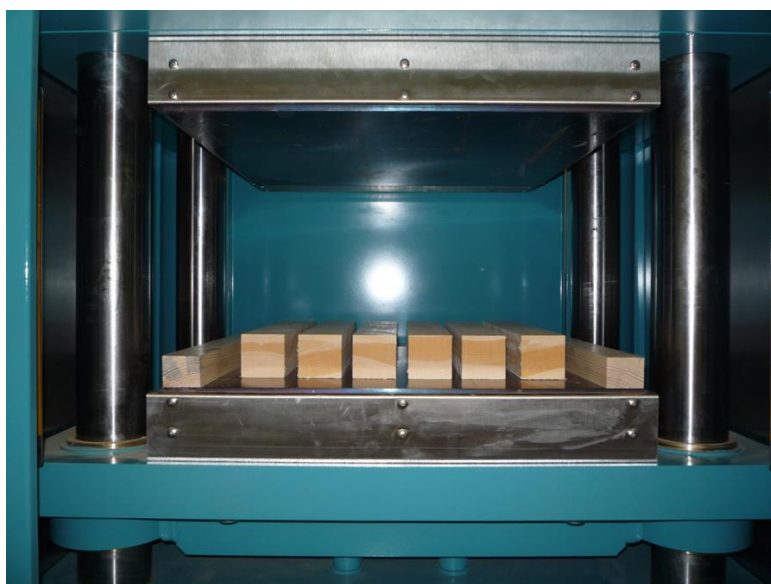
Smrkové dřevo a) neupravené, b) lisované ve směru tangenciálním, c) lisované ve směru radiálním Haller, Wehsener 2004

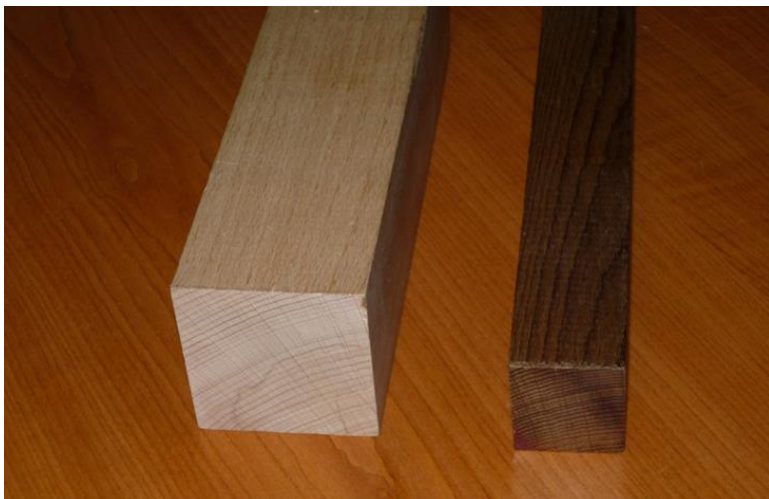
Příčné lisování dřeva liliovníku tulipánokvětého Kultikova 1999

Lisování dřeva v etážovém lisu Welzbacher 2005

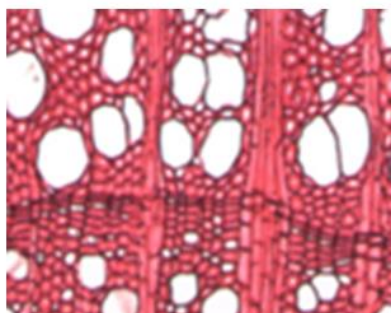
Lisování bukových hranolků v jednoetážovém lisu

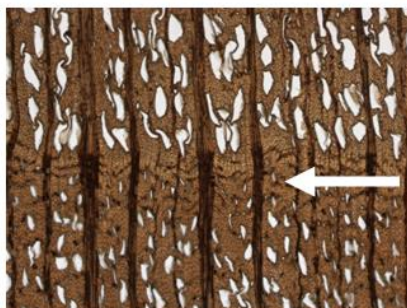
Dřevo plastifikované pomocí amoniaku, vody a tepla následně slisované v příčném směru Lignamon

Horní část autoklávu (se zabudovaným lisem) na výrobu lisovaného dřeva Lignamon

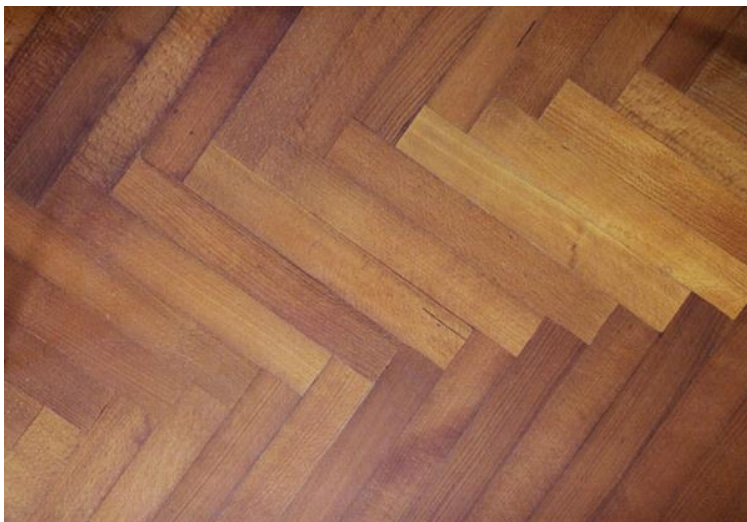

Před slisováním

Po slisování

Změny ve struktuře bukového dřeva po slisování a stabilizaci Lignamon

Parkety z materiálu Lignamon

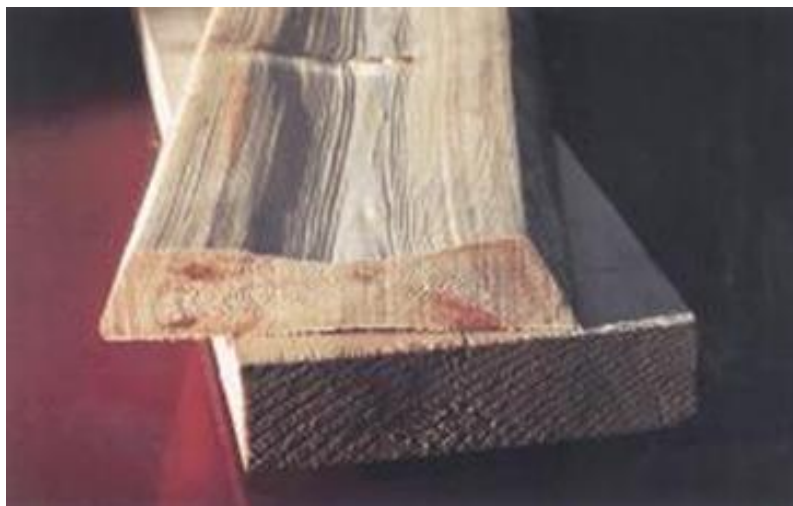
Sedací nábytek z materiálu Lignamon

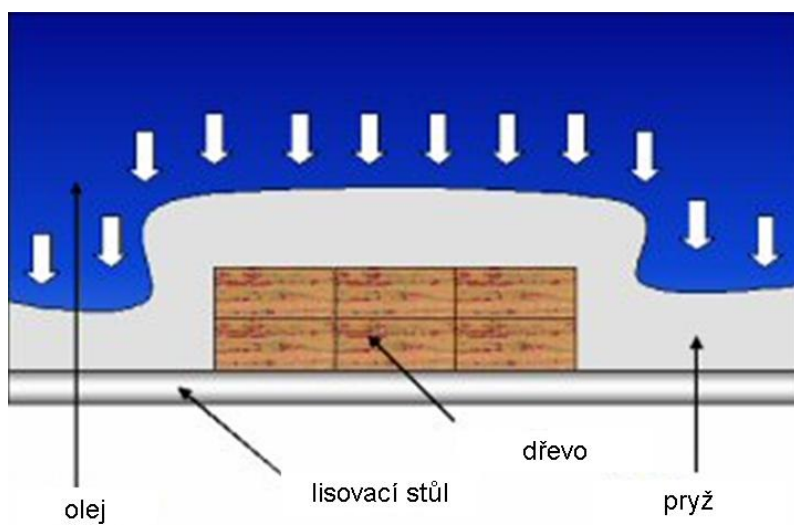
Soustružené předměty (bižuterie) z materiálu Lignamon

Borové dřevo lisované z různých směrů – semiizostaticky lisované Blomberg 2006

Borové dřevo lisované z různých směrů (semiizotatické lisování) Blomberg 2006

Lis pro semiizostatické lisování dřeva z více směrů Quintus

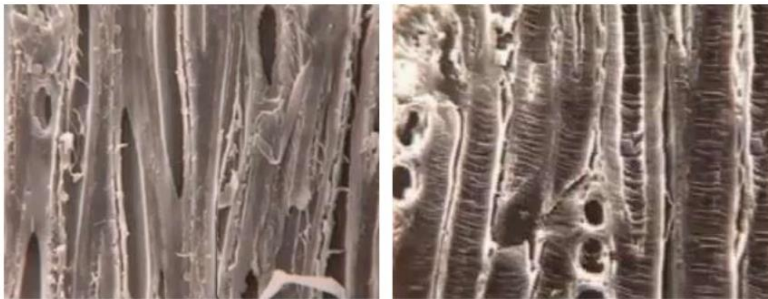
Zařízení pro lisování dřeva ve směru rovnoběžném s dřevními vlákny Compwood

Bukové dřevo lisované ve směru rovnoběžném s dřevními vlákny Bendywood

Bukové dřevo lisované ve směru rovnoběžném s dřevními vlákny Bendywood

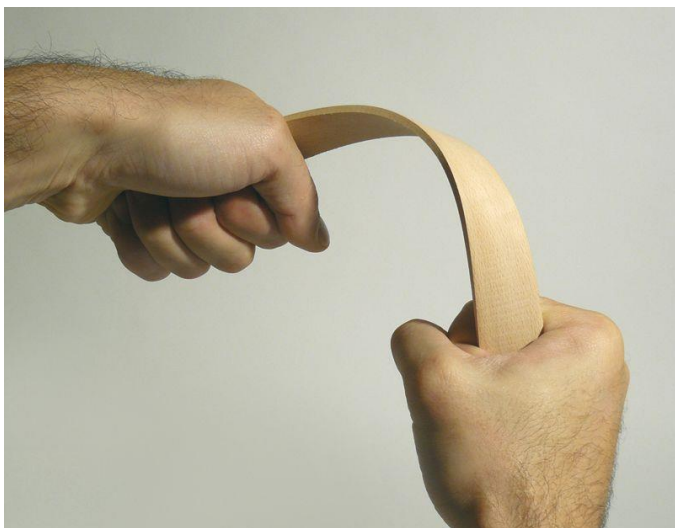
Před slisováním

Po slisování

Změny ve struktuře dřeva lisovaného ve směru rovnoběžném s dřevními vlákny Moroz

Možnosti ohýbání trvale tvárného (ohýbacího) dřeva

Ruční ohýbání (za studena) trvale plastického (ohýbacího) dřeva Bendywood

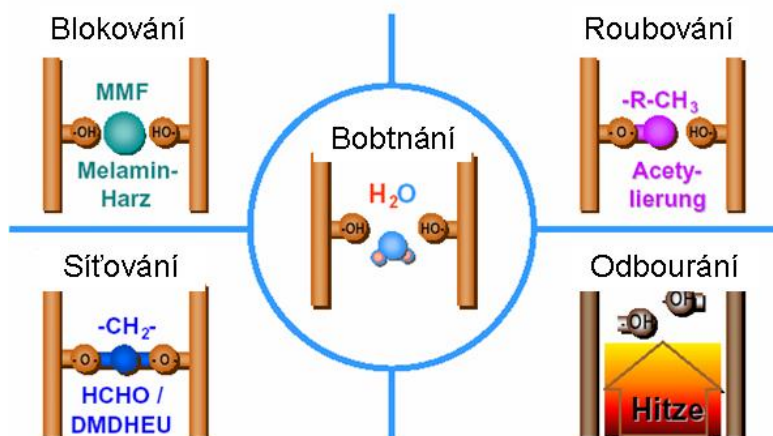
Strojní ohýbání (za studena) polotovarů většího průřezu z trvale tvárného (ohýbacího) dřeva Pergola

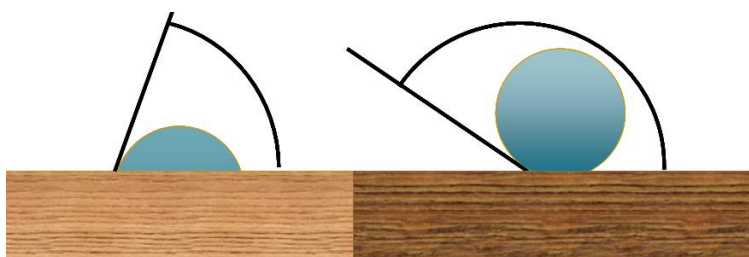
Sedací nábytek z trvale tvárného (ohýbacího) dřeva Compwood

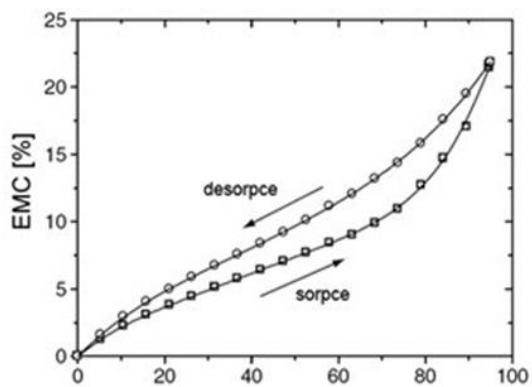
Části zábradlí z trvale tvárného dřeva (ohýbacího) Bendywood Pergola

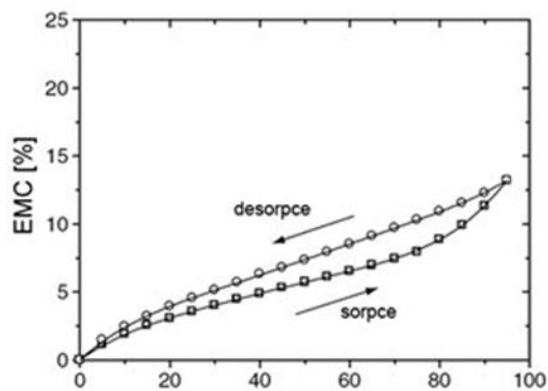
Princip chemické modifikace dřeva (změny počtu OH skupin) na úrovni buněčné stěny Raap

Změna kontaktního úhlu v důsledku modifikace (vlevo před modifikací, vpravo po modifikaci)

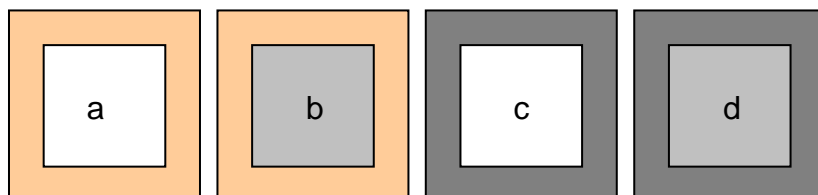

Dřevo před modifikací

Dřevo po modifikaci

Sorpční vlastnosti nemodifikovaného a dřeva modifikovaného v inertní atmosféře při teplotě 250° C po dobu dvou hodin (Hill 2006)

Impregnace dřeva: a) bez úpravy, b) zaplněn lumen, c) impregnována BS, d) zaplněn lumen a impregnována BS

Autokláv (impregnační linka) pro impregnaci dřeva (WTT)

Máčení archeologického dřeva ve vodném roztoku sacharózy - Čelákovice

Podlaha ze dřeva impregnovaného vodným roztokem sacharózy pomocí autoklávu (BRE)

Tlaková impregnace dřeva směsí tekuté přírodní pryskyřice, oleje a vosku (Nattwood - Schulz)

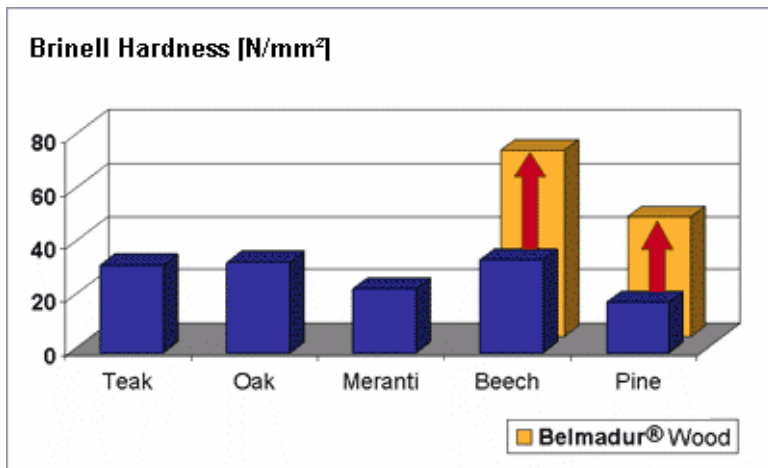
Zahradní nábytek ze dřeva impregnovaného tekuté přírodní pryskyřice, oleje a vosku (Nattwood)

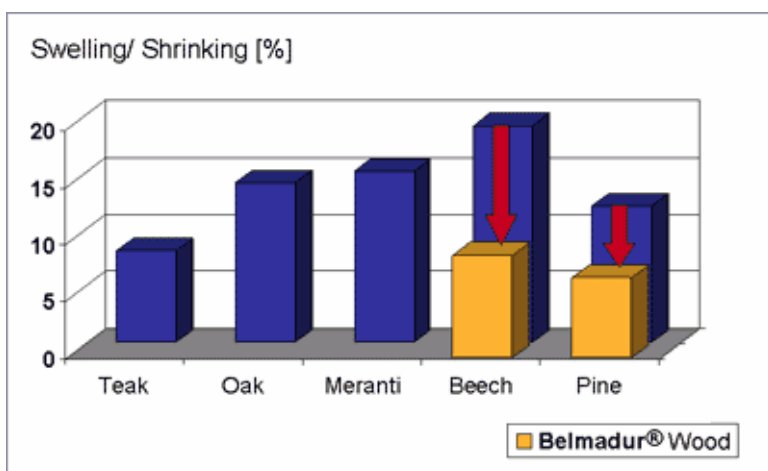
Tlaková impregnace dřeva pomocí DMDHEU Belmadur

Dřevo impregnované pomocí DMDHEU Belmadur

Tvrđost materiálu Belmadur

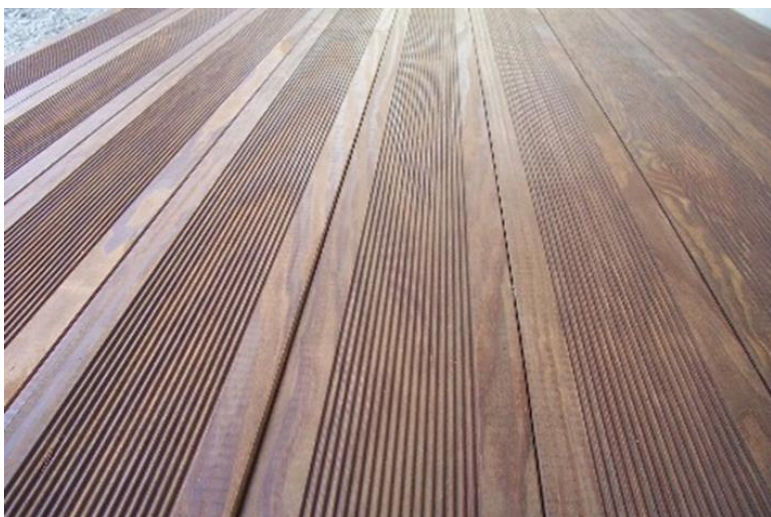
Bobtnání (sesychání) materiálu Belmadur

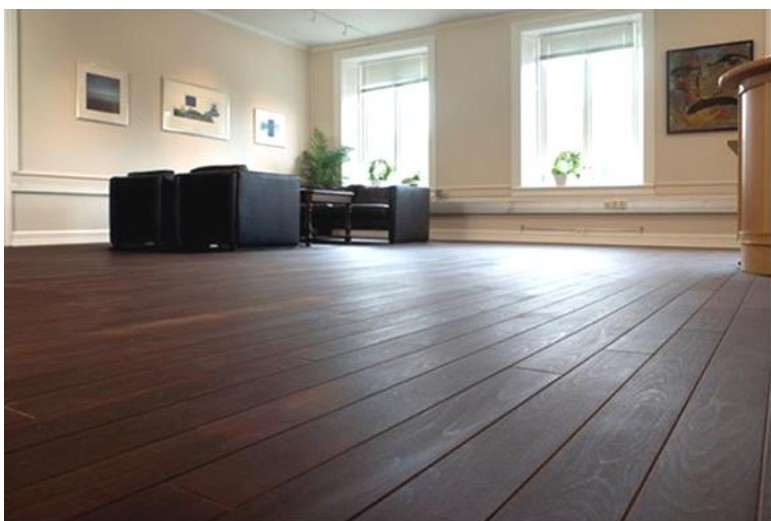
Využití materiálu Belmadur

Tlaková impregnace řeziva furfurylalkoholem probíhá v autoklávu Kebony

Podlaha ze dřeva impregnovaného furfurylalkoholem - exteriér Kebony

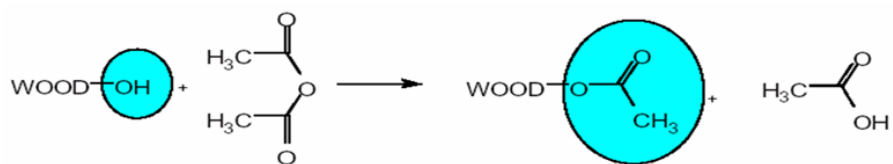
Podlaha ze dřeva impregnovaného furfurylalkoholem - interiér Kebony

Lodní díly ze dřeva impregnovaného furfurylalkoholem Kebony

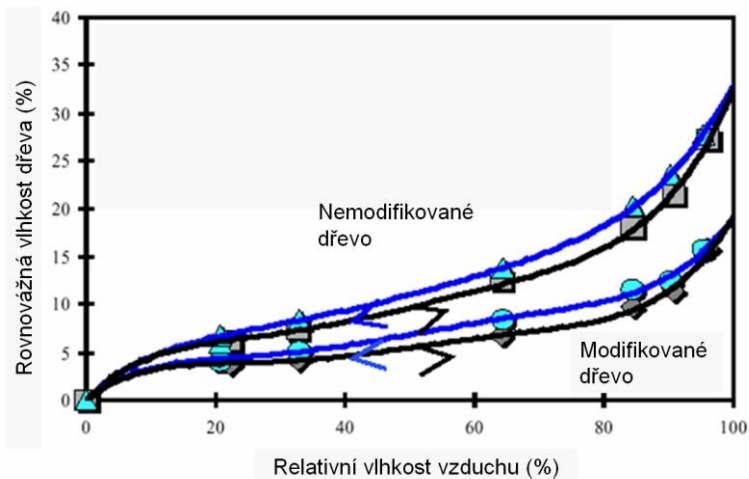

Tlaková impregnace dřeva anhydridem kyseliny octové Accoya

Dřevo + anhydrid kyseliny octové = dřevo + kyselina octová

Reakce dřeva s anhydridem kyseliny octové – acetylace dřeva

Sorpční izotermie nemodifikovaného dřeva a modifikovaného dřeva (Accoya)

hmotnostní přírůstek po modifikaci [%]	rovnovážná vlhkost dřeva [%]			hmotnostní úbytek po půdním testu [%]
	$\varphi = 30\%$	$\varphi = 65\%$	$\varphi = 90\%$	
neošetřený vzorek	4,2	9,4	20,2	65,8
5	2,9	7,0	16,5	58,8
12	2,4	5,2	13,0	44,9
14	1,8	4,6	11,4	35,6
19	1,1	3,7	8,6	5,0

Hmotnostní úbytek nemodifikovaného a modifikovaného dřeva po polním testu ve vztahu k příjmu impregnační látky Ibach

Dřevo impregnované anhydridem kyseliny octové

Most ze dřeva impregnovaného anhydridem kyseliny octové Buildipedia

Okno ze dřeva impregnovaného anhydridem kyseliny octové Buildipedia

Zahradní nábytek ze dřeva impregnovaného anhydridem kyseliny octové Accoya

Modifikace barvy dřeva plynným amoniakem WTT

Modifikace barvy dřeva plynným amoniakem

Zařízení pro modifikaci barvy dřeva plynným amoniakem - WTT

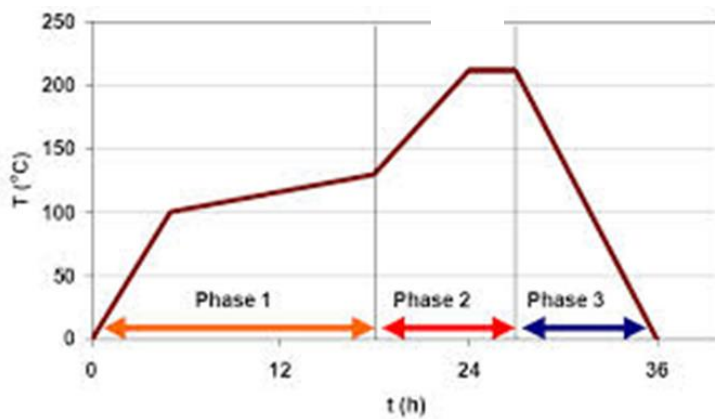
Tepelně upravené borové dřevo Thermowood

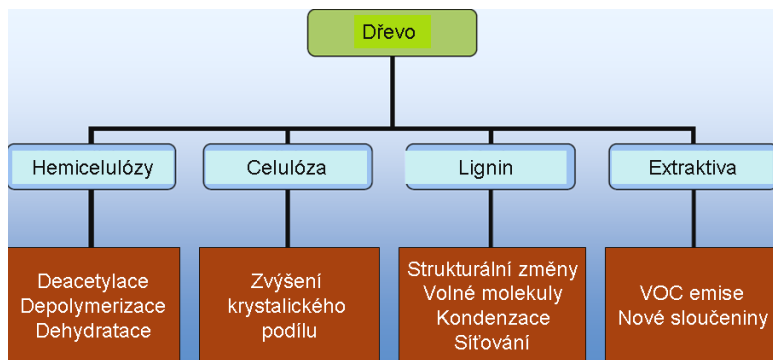
Tepelně upravené bukové dřevo THA – Thermoholz Austria

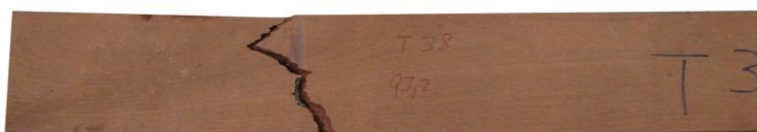
Tepelně upravené jasanové dřevo Platoholz

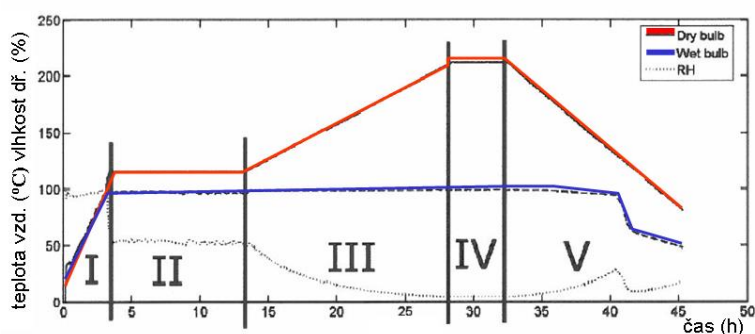
Proces tepelné úpravy dřeva Thermowood

Změny v oblasti hlavních stavebních látek dřeva v důsledku tepelné úpravy (Esteves, Pereirová 2009)

Křehké tepelně upravené bukové dřevo Widmann 2014

Grafický záznam procesu vysokoteplotního sušení řeziva (I ohřev, II 1. st. suš., III 2. st. suš., IV tep. úpr., V ochlazování) Kortelainen 2006

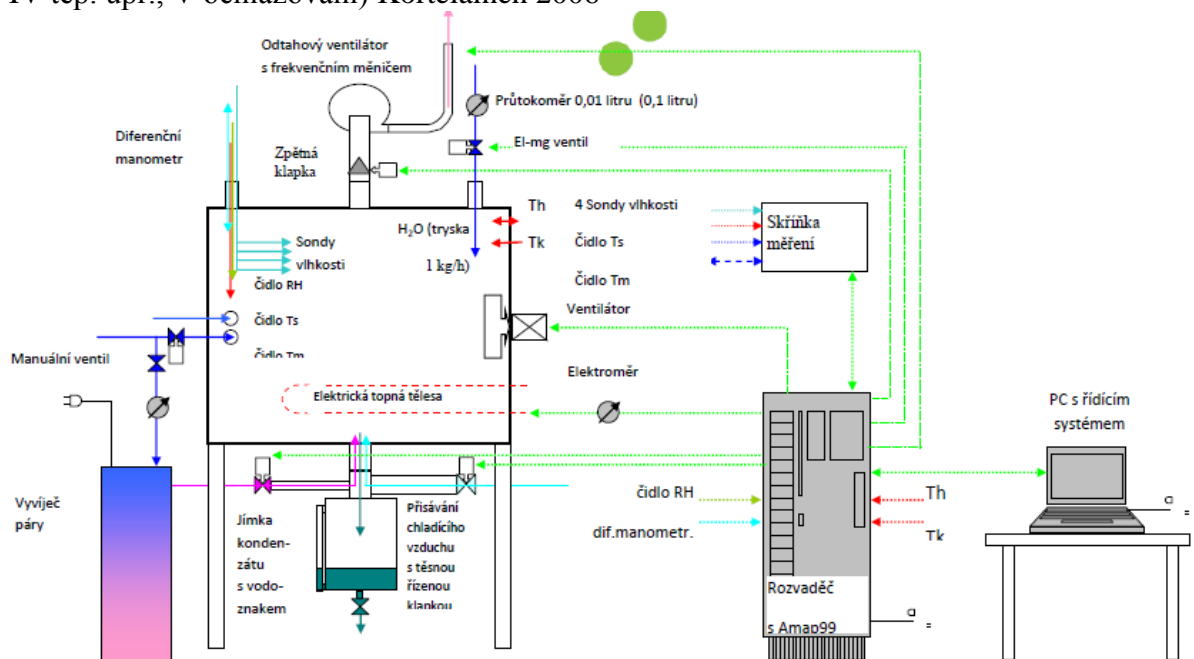
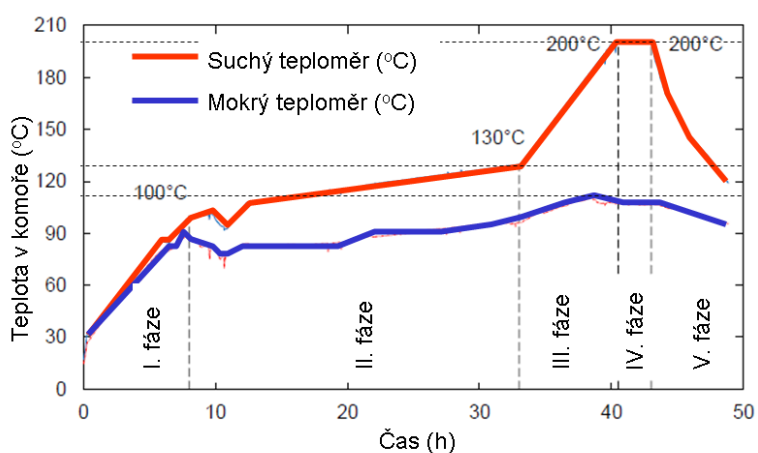

Schéma laboratorního zařízení pro tepelnou úpravu dřeva (Katres, 2013)

Laboratorní zařízení pro tepelnou úpravu dřeva (komora – sání, výfuk, topení, přívod páry, vlhčení, ventilace, psychrometr, sběr kondenzátu; vyvíječ páry) (Dejmal, 2015)

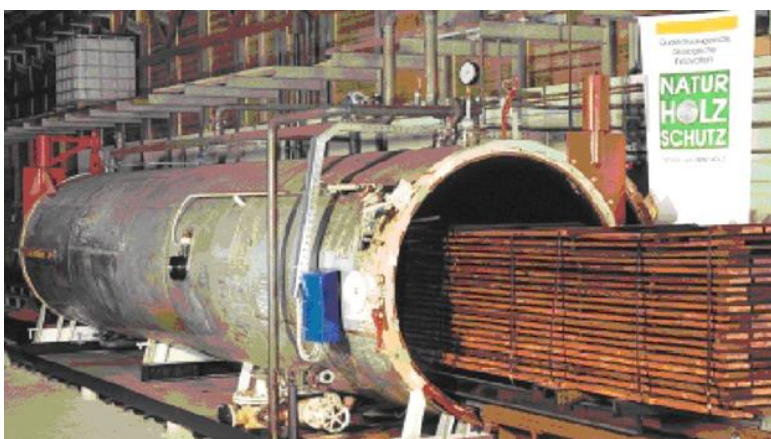
Grafický záznam procesu vysokoteplotního sušení řeziva (I - ohřev, II - 1. st. suš., III - 2. st. suš., IV - tep. úpr., V - ochlazování) Čermák 2012

Komora pro tepelnou úpravu dřeva v atmosféře přehřáté vodní páry - Thermowood

Komora pro tepelnou úpravu dřeva v atmosféře dusíku NOW - New Option Wood

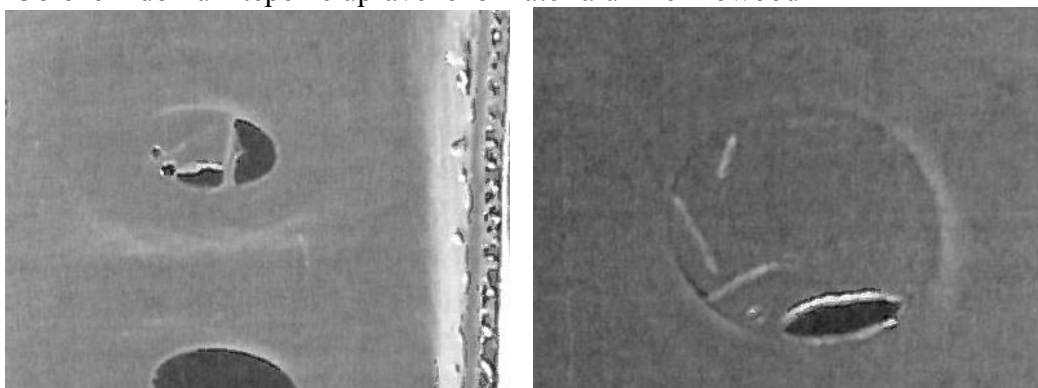
Autokláv pro tepelnou úpravu dřeva v oleji (OHT - Oil Heat Treatment) Menz Holz

Nábytkové dílce vyrobené z tepelně upraveného dřeva - ThermoWood Association

Obložení domu z tepelně upraveného materiálu Thermowood

Biologická modifikace – úprava propustnosti (Pánek, Reinprecht, 2009)

Biologická modifikace – úprava akustických vlastností (Schwarze, 2009)

Výběr vhodných stromů, jako zdroje semene (ČZU)

Sazenice vzniklé somatickou embryogenezí pletiva semene jehličnanu (ČZU)

Pěstování stromů v izolaci (ČZU)